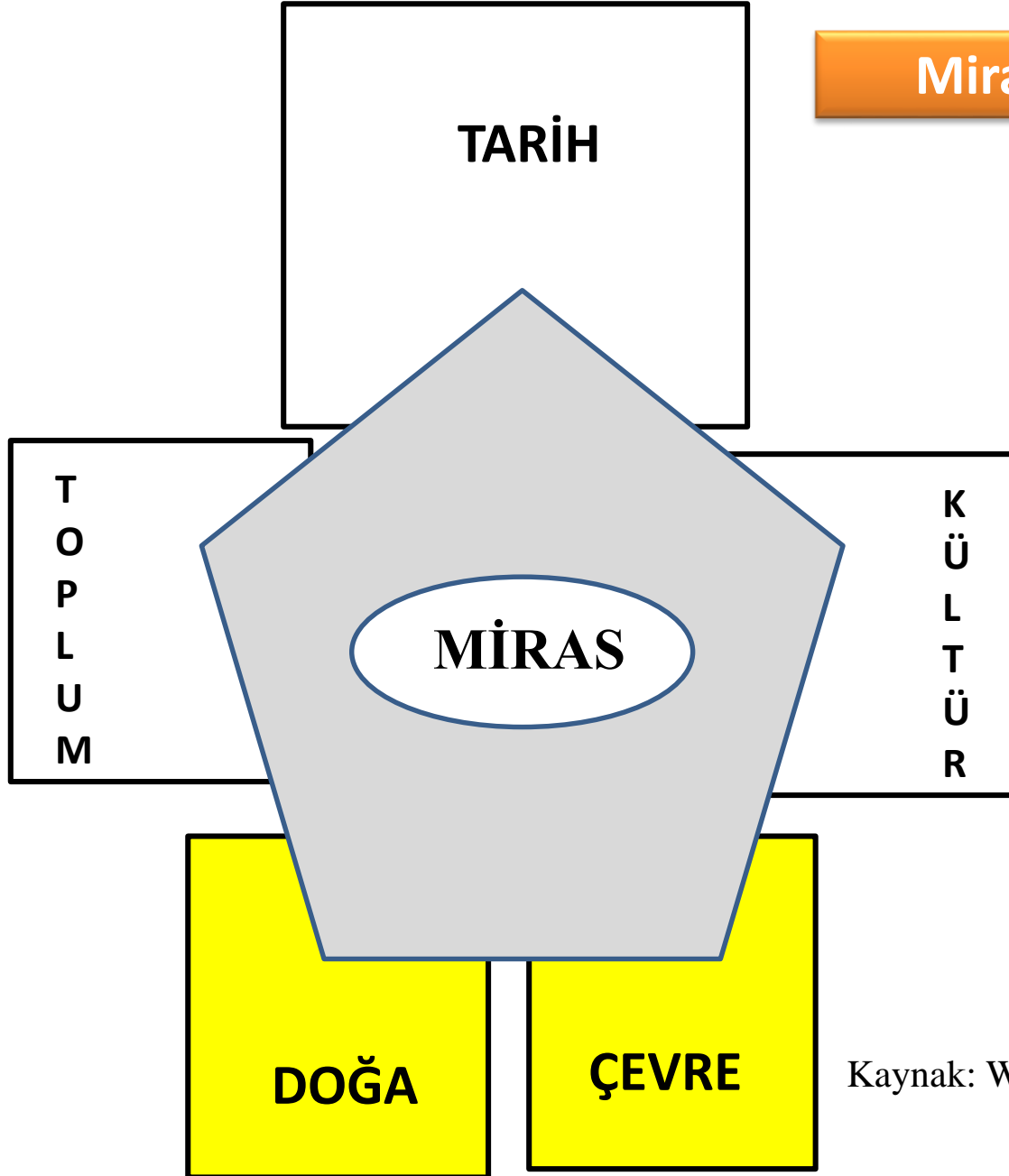

Turizmde Arz
Kültürel Çekicilikler

Miras ilişkileri

Kaynak: Williams and Lew, 2015

Kültürel Miras

Kültürel miras veya kültür mirası daha önceki kuşaklar tarafından oluşturulmuş ve evrensel değerlere sahip olduğuna inanılan eserlere verilen genel bir isimdir.

Kültürel miras, bir toplumun üyelerine ortak geçmişlerini anlatan, aralarındaki dayanışma ve birlik duygularını güçlendiren bir hazinedir. İnsanların tarih boyunca biriktirdikleri deneyimlerin ve geleneklerin devamlılığını, geleceğin doğru kurulmasını sağlar.

Kültürel miras

Tarihi ve kültürel miras;

- *Gençlere yeni öğrenme ve gelişme fırsatları sunar;*
- *İnsanlara güzel duygular ve sıcak anılar yaşatır;*
- *Yaratıcılığı ve keşfetme güdüsünü besler;*
- *Dünyaya ve hayata bakışımıza derinlik katar ve hepimizin geçmişimizden öğrenecek çok şeyimiz olduğunu ifade eder.*

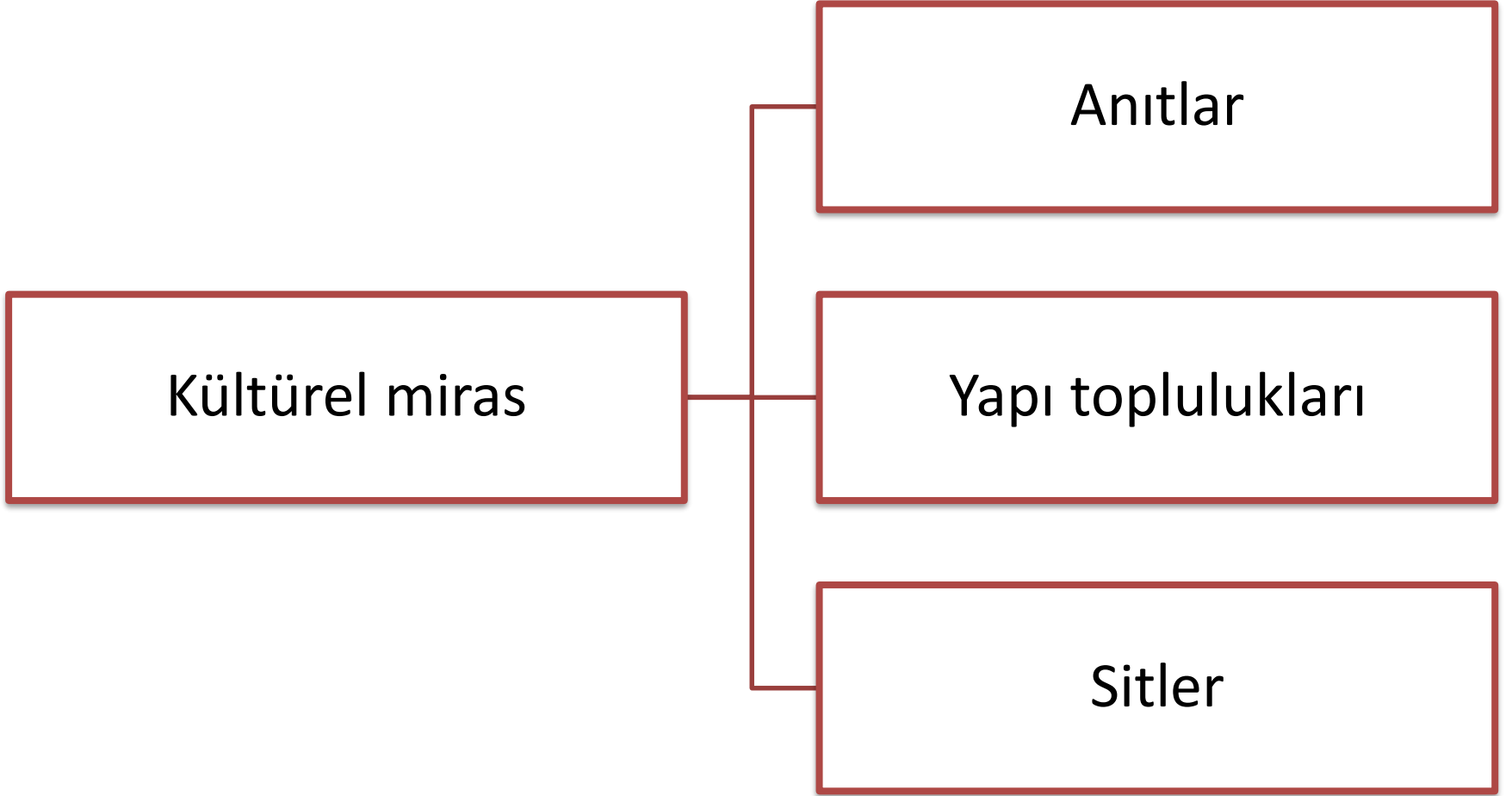
Kültürel miras

Kültürel mirasın korunarak gelecek nesillere aktarılmak istenmesinin arkasında mirasın bir değeri olduğu inancı yatmaktadır. Bu değer, miras konusu olanın kendinden menkul bir özelliği olmasından çok, insanların atfettikleri ile ilgilidir.

Kültürel mirasın toplumlar için taşıdığı değerin başında, toplumların geçmişleri ile kurdukları ilişkinin miras öğeleri üzerinden somutluk kazanıyor olması gelir.

Miras öğeleri, kitaplarda soyut bir şekilde anlatılan geçmiş hikâyelerini, bugünün insanları için canlandırmaya yararlar.

Kültürel mirasa verilen değeri tam da budur; geçmişin izlerini bugüne kadar sürdürmek.

Kültürel miras

Anıtlar

- Tarih, sanat veya bilim açısından istisnaî evrensel değerdeki mimari eserler,
- Heykel ve resim alanındaki şaheserler,
- Arkeolojik nitelikte eleman veya yapılar,
- Kitabeler,
- Mağaralar ve eleman birleşimleri.

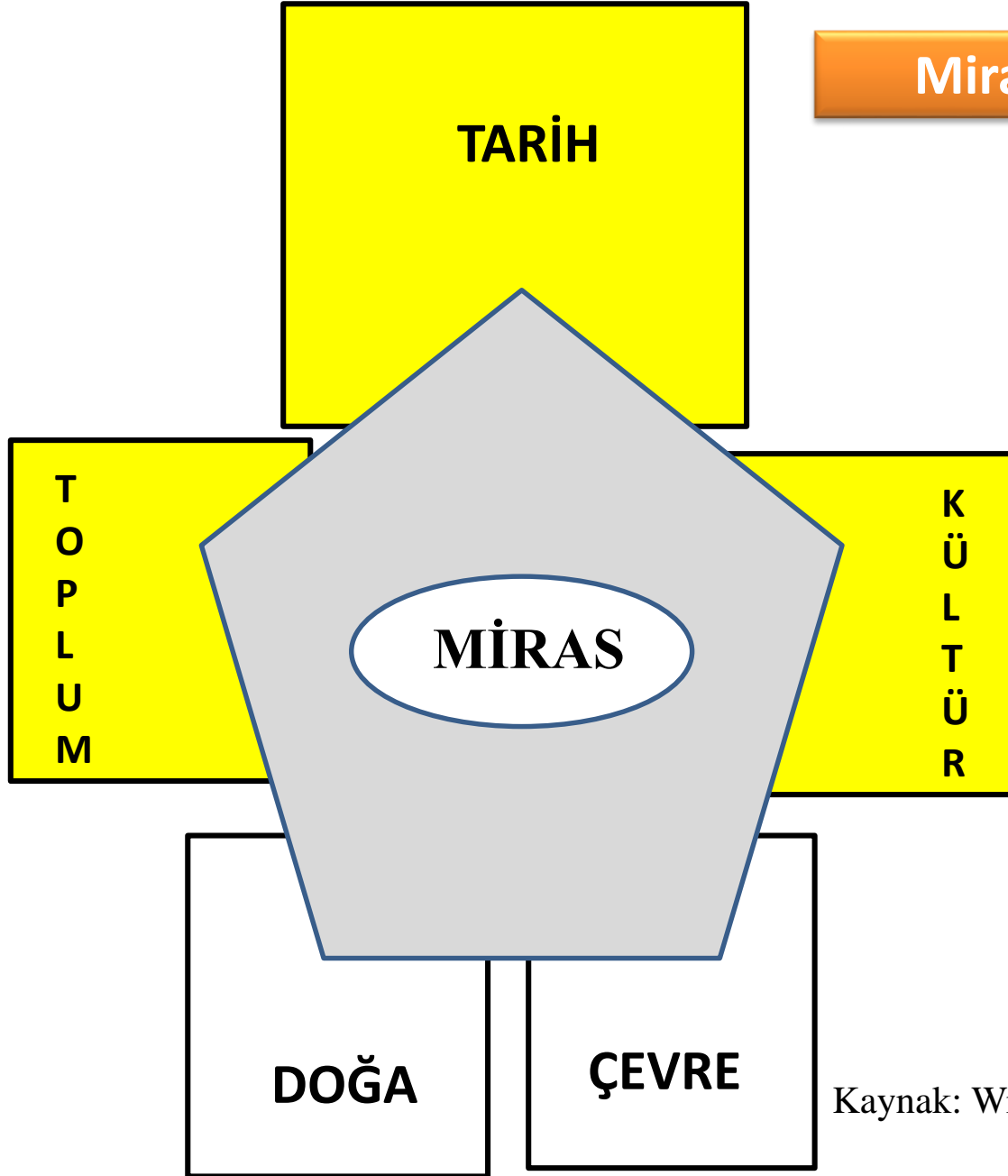
Yapı toplulukları

- Mimarileri, uyumlulukları veya arazi üzerindeki yerleri nedeniyle tarih, sanat veya bilim açısından istisnaî evrensel değere sahip ayrı veya birleşik yapı toplulukları.

Sitler

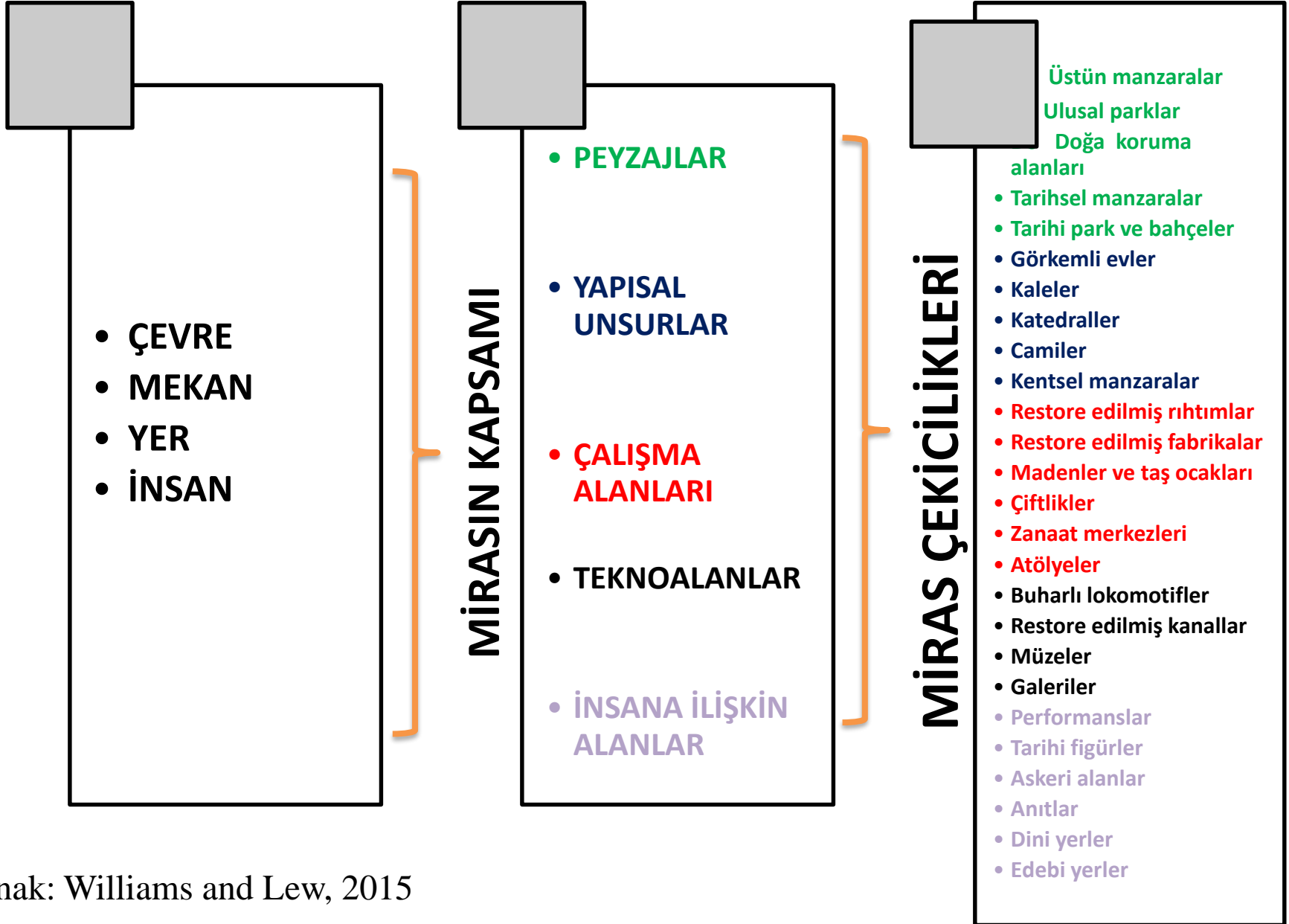
- Tarihsel, estetik, etnolojik veya antropolojik bakımlardan istisnaî evrensel değeri olan insan ürünü eserler veya doğa ve insanın ortak eserleri ve arkeolojik siteleri kapsayan alanlar.

Miras ilişkileri

Kaynak: Williams and Lew, 2015

Kültürel Çekicilikler

“Kültürel turizm” geniş kapsamlı bir kavram olup, çeşitli turizm faaliyetlerini içermektedir.

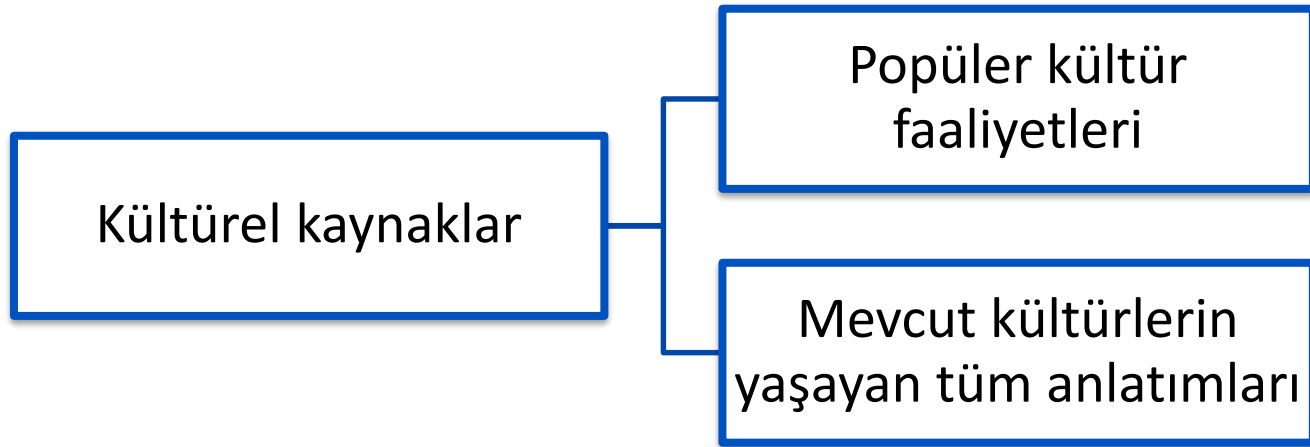
Kültürü çeşitli şekillerde tanımlamak mümkündür. Ancak genel olarak ifade etmek gerekirse;

“Kültür, bir ulus ya da etnik grubun yaşam tarzı, değer yargıları ve normlarıdır.”

Dolayısıyla kültür, bir toplumun dini, dili, gelenek ve davranışları, müzik, dans ve tiyatro gibi sanatı icra yolları ile siyasal ve toplumsal örgütlenme yollarının bileşkesinden oluşur.

Kültürel turizm ise, başka grupların ya da toplumların kültürel özellikleri ile ilgili turizm faaliyetlerinin tümünü kapsamaktadır.

Kültürel Çekicilikler

AB Ülkelerinde Kültürel Çekicilikler

- Müzik
- Opera
- Tiyatro
- Dans
- Resim
- Heykel

- Mimari
- Dil ve Edebiyat
- Tarih
- Dini özellikler ve mekanlar

Kaynak: Irish Tourist Board 1988'den aktaran Richards, G.2001. Cultural Attractions and European Tourism, CABI, New York, 22.

European Centre for Traditional and Regional Culture (ECTARC) Kültürel ekicilik Tipolojisi

- Mimari
- Sanat, heykel, el sanatları, galeriler, festivaller, toplantılar
- Müzik ve dans
- Drama

- Dil ve edebiyat alışmaları
- Dini festivaller, hac
- Bütün kültür ve alt kültürler

Kültürel Çekicilikler

- Dünyanın farklı insanların giyim-kuşamı
- Yerel müzikler
- Dansları ve diğer folklorik özellikler
- Mutfaklar (GASTRONOMİ)
- Dini özellikler ve mekanlar
- Gelenek ve görenekler

Kültürel Çekicilikler

Kültürel kaynakların çekiciliği genelde turistlerin kendi kafalarındadır. Bunlar, turistlerin eğitimleri, bilgileri ve seçtikleri eğlence tarzıyla belirlenir.

Bu bakımdan turistler **“Wanderlust”** ve **“sunlust”** olarak ikiye ayrılırlar ve her iki grubun da güdüleri farklıdır.

“Wanderlust” olarak ifade edilen turistler birden çok destinasyonu ziyaret ederler ve aktif olarak bir kültürel deneyim geçirmek isterler.

Bu kültürel deneyimler de Asya, Afrika ülkelerinden birinde bir tura katılmaktan başlayıp, özel olarak seyahatin odak noktasını oluşturmadan yalnızca turizm deneyiminin bir parçası olarak farklı kültürü görmeye kadar uzanan seyahat biçimlerini içine alır.

Kültürel Çekicilikler

“Sunlust” denilen turistler ise fiziksel özelliğinden dolayı seçilen destinasyonları ziyaret edenlerdir.

Bu tür kaynakların bulunduğu bölge ya da ülkelerin halklarının kültürlerinin, rekreasyon, dinlenme ve eğlenme amacıyla buraya gelmiş olan turistler için bir önemi yoktur.

Bu tip turistler kültürel deneyimler edinmeye karşı daha pasiftir ve eğlencede kendisine daha tanıdık olan kültürel şekiller arama eğilimindedir.

Kültürel Çekicilikler

Dünya haritasında yer alan bölgelerin her biri kültürel turizm için zengin kaynakların varolduğu farklı kültürel gelişme kalıpları sergilerler.

Avrupa kültür alemi , öteden beri, kapsadığı alan bakımından kültür alemleri içinde en büyük olanıdır ve dünya nüfusunun üçte birini ilgilendirmektedir.

Avrupa dışında kalan dünyada ise kültür bakımından daha büyük bir çekicilik vardır.

Öte yandan, doğunun İslam, Hindu ve Budist kültürleri üzerinde batılılaşmanın etkisi daha az olmuştur. Bu kültürlerin yaygın olduğu ülkelerin çoğu, ekonomik kalkınma düzeylerinin etkisiyle turizme uzun yıllar kapalı kalmıştır.

Kültürel Çekicilikler

Ancak küreselleşmenin giderek yaygınlaştığı dünyamızda buralar da turizm bakımından gelişme göstermektedirler.

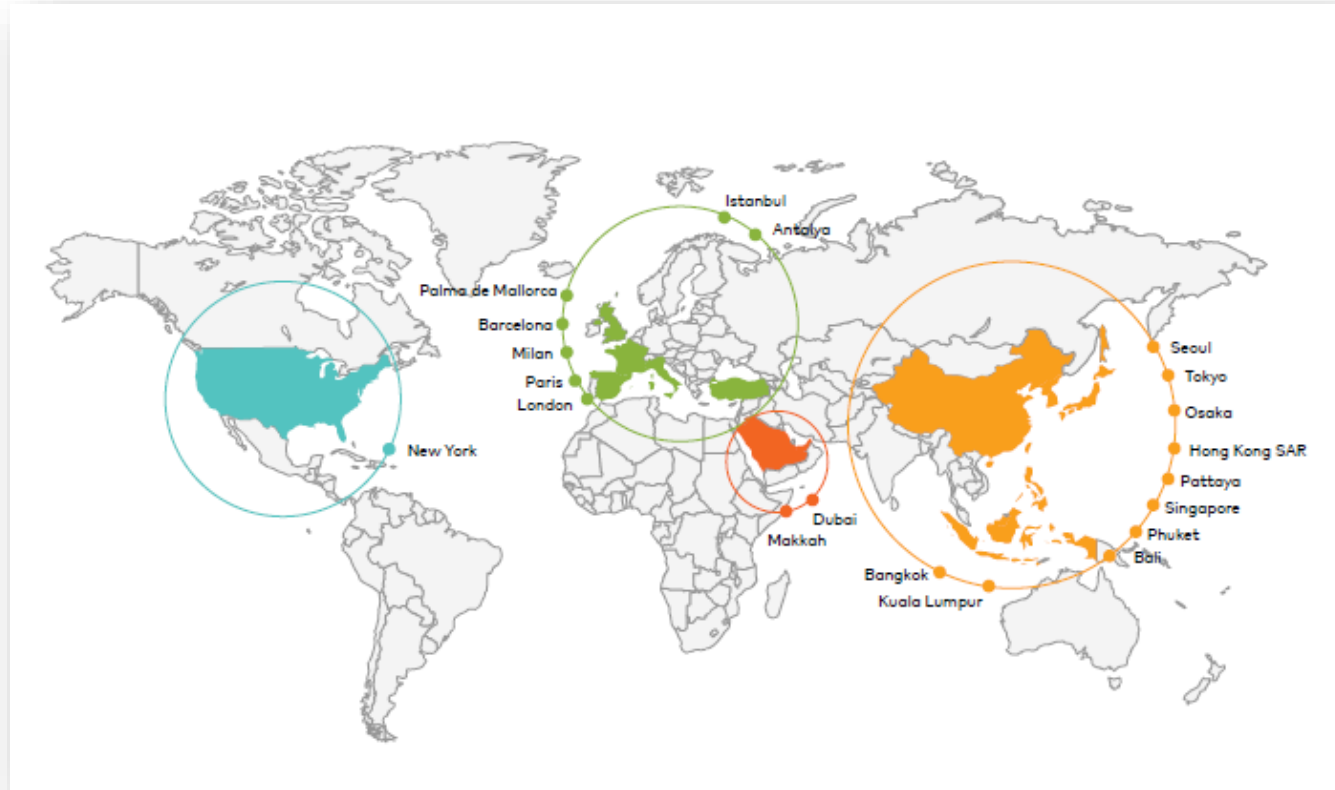
Erişilmesi güç dağlık ve ormanlık alanlardaki topluluklar bu sayede kültürlerini değişmeden koruyabilmişlerdir. Bu kültürler günümüzde ilgi çeken turizm kaynaklarıdır.

Uluslararası Geceleyen Ziyaretçilere Göre Küresel İlk 20 En İyi Şehir (2018)

Sıra	Şehir	Toplam uluslararası ziyaretçi (milyon)
01	Bangkok	22.78
02	Paris	19.10
03	Londra	19.09
04	Dubai	15.93
05	Singapur	14.67
06	Kuala Lumpur	13.79
07	New York	13.60
08	İstanbul	13.40
09	Tokyo	12.93
10	Antalya	12.41

Sıra	Şehir	Toplam uluslararası ziyaretçi (milyon)
11	Seul	12.25
12	Osaka	10.14
13	Mekke	10.00
14	Phuket	9.89
15	Pattaya	9.44
16	Milan	9.10
17	Barselona	9.09
18	Mallorca	8.96
19	Bali	8.26
20	Hong Kong	8.23

Uluslararası Geceleyen Ziyaretçilere Göre Küresel İlk 20 En İyi Şehir (2018)

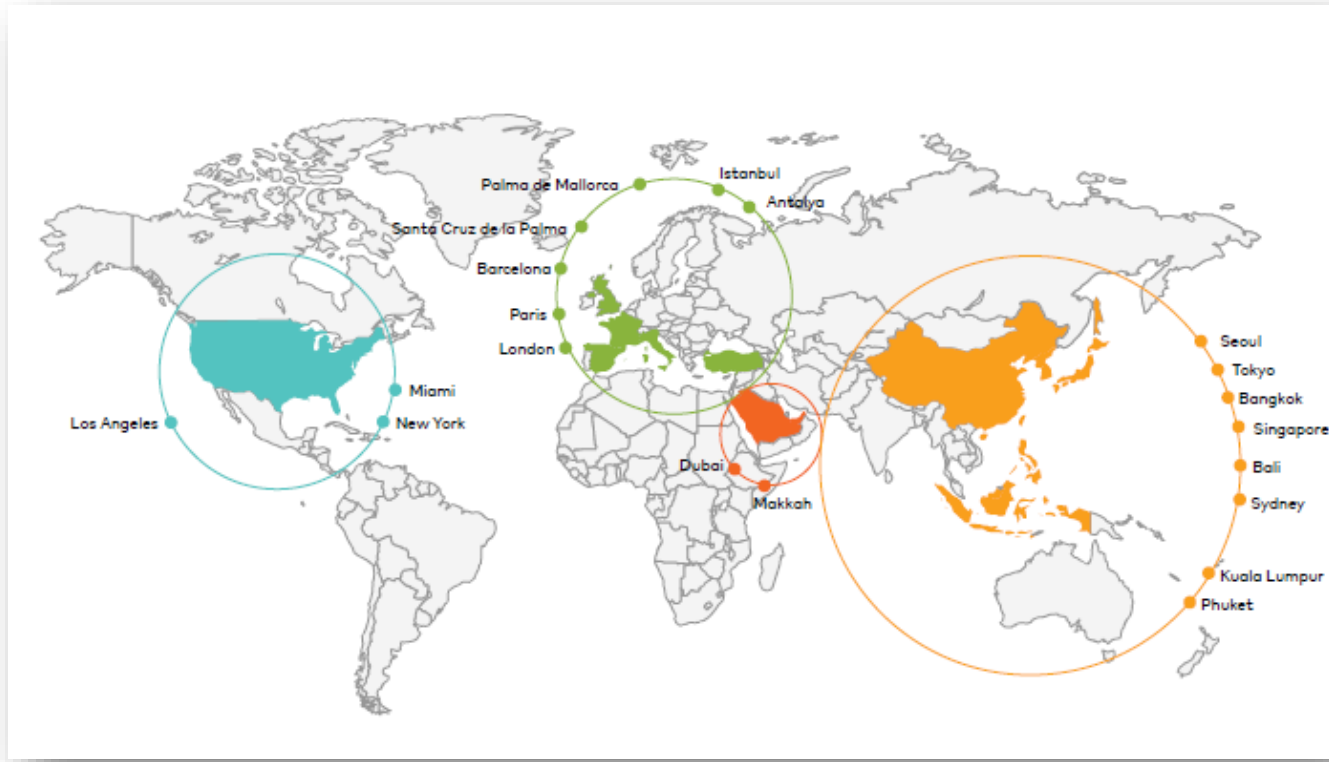
Kaynak: <https://newsroom.mastercard.com/wp-content/uploads/2019/09/GDCI-Global-Report-FINAL1.pdf>

Uluslararası Ziyaretçi Harcamaları (2018)

Sıra	Şehir	Toplam harcama (milyar)
01	Dubai	30.82
02	Mekke	20.09
03	Bangkok	20.03
04	Singapur	16.56
05	Londra	16.47
06	New York	16.43
07	Paris	14.06
08	Tokyo	13.77
09	Mallorca	12.69
10	Phuket	12.01

Sıra	Şehir	Toplam harcama (milyar)
11	Kuala Lumpur	11.13
12	Seul	9.31
13	Santa Cruz de la Palma	9.02
14	Bali	8.86
15	İstanbul	8.26
16	Los Angeles	8.24
17	Sydney	8.03
18	Barcelona	7.86
19	Miami	7.70
20	Antalya	7.65

Uluslararası Ziyaretçi Harcamalarına Göre En İyi 20 Şehir (2018)

Kaynak: <https://newsroom.mastercard.com/wp-content/uploads/2019/09/GDCI-Global-Report-FINAL1.pdf>

Müzeler

Dünyada en fazla ziyaretçi alan müzeler

Sıra	Müze	Şehir	Ziyaretçi Sayısı
1	Musée du Louvre	Paris	9,600,000
2	National Museum of China	Beijing	7,390,000
3	Vatican Museums	Vatican City (Rome)	6,882,931
4	Metropolitan Museum of Art	New York City	6,479,548
5	British Museum	London	6,239,983
6	Tate Modern	London	6,098,340
7	National Gallery	London	6,011,007
8	State Hermitage Museum	Saint Petersburg	4,956,529
9	Museo Reina Sofía	Madrid	4,425,699
10	Galleria degli Uffizi	Florence	4,391,861
11	National Gallery of Art	Washington, D.C.	4,074,403
12	Victoria and Albert Museum	London	3,967,566

Kaynak: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_most-visited_art_museums

Smithsonian Institution

Smithsonian Institution, 19 müze ve galeri ile Ulusal Zooloji Parkı ile araştırma olanaklarına sahip bir araştırma ve müze kompleksidir.

Müzelerde toplam 137 milyon eser bulunmakta ve ABD hükümeti tarafından yönetilen tek müze konumunda olup, dünyaca ünlü müzeler arasında yer almaktadır.

Dünyanın en büyük müze ve araştırma kompleksi olan bu müze, 1846 yılında James Smithson adındaki kişinin bağışları ile hayat bulmuş, zaman içinde hızla gelişerek uluslararası boyut kazanmıştır. Bu müzede 200 bilim adamı çalışmakta ve yılda 30 milyon kişi bu müzeyi ziyaret etmektedir.

Bilgiyi artırmak ve yaymak amacıyla kurulmuş olan bu müze, doğa tarihi, havacılık ve sanat müzesinden oluşmakta, ABD tarihi ve uluslararası kültür açısından büyük önem taşımaktadır.

Smithsonian Müzeleri'nde ziyaretçi sayısı

Yıl	Ziyaretçi sayısı (milyon)
2000	31.1
1999	28.5
1998	28.6
1997	27.4
1996	22.4
1995	23.6
1994	24.7
1993	25.9
1992	26.6
1991	25
1990	25

Kaynak: <http://newsdesk.si.edu/about/stats>

Smithsonian Müzeleri Yıllık Ziyaretçi Sayıları

Yıl	Ziyaretçi sayısı (milyon)
2019	22.1
2018	28.5
2017	30
2016	30.2
2015	28.2
2014	28
2013	30

Kaynak: <https://www.si.edu/newsdesk/about/stats>

Türkiye’de müze ve ziyaretçi sayısı

Yıl	Müze sayısı	Müzedeki eser sayısı	Ziyaretçi sayısı
2001	171	2 733 657	17 971 247
2002	177	2 744 257	17 269 739
2003	180	2 775 194	15 765 033
2004	176	2 800 643	16 464 956
2005	156	2 790 566	19 663 014
2006	175	2 866 303	16 086 050
2007	165	2 767 149	18 023 618
2008	159	2 989 749	22 736 238
2009	183	3 044 197	23 000 957
2010	185	3 096 599	25 107 203
2011	189	3 149 982	28 459 311
2012	188	3 177 446	28 781 308
2013	187	3 174 867	29 566 691
2014	192	3 217 173	29 799 790
2015		3 235 539	28.454.284
2018			28.145.550

Kaynak: <https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-43336/muze-istatistikleri.html>

Türkiye’de müze ve ziyaretçi sayısı

Yıl	Müze sayısı	Müzedeki eser sayısı	Ziyaretçi sayısı
2001	171	2 733 657	17 971 247
2002	177	2 744 257	17 269 739
2003	180	2 775 194	15 765 033
2004	176	2 800 643	16 464 956
2005	156	2 790 566	19 663 014
2006	175	2 866 303	16 086 050
2007	165	2 767 149	18 023 618
2008	159	2 989 749	22 736 238
2009	183	3 044 197	23 000 957
2010	185	3 096 599	25 107 203
2011	189	3 149 982	28 459 311
2012	188	3 177 446	28 781 308
2013	187	3 174 867	29 566 691
2014	192	3 217 173	29 799 790
2015		3 235 539	28.454.284
2018			28.145.550

Kaynak: <https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-43336/muze-istatistikleri.html>

2015 Yılında Türkiye’de En Çok Ziyaret Edilen 10 Ören Yeri

	Müze	Ziyaretçi sayısı
1	Denizli Pamukkale (Hierapolis) Örenyeri	1.731.271
2	İzmir Efes Örenyeri	1.702.865
3	Nevşehir Göreme Örenyeri	975.712
4	Çanakkale Troia Örenyeri	491.205
5	Nevşehir Derinkuyu Örenyeri	422.043
6	Nevşehir Kaymaklı Örenyeri	413.142
7	Aksaray İhlara Vadisi Örenyeri	395.095
8	Antalya Olympos Örenyeri	364.489
9	Antalya Aspendos Örenyeri	335.363
10	Trabzon Sümela Örenyeri	330.705

Kaynak: <http://www.kulturvarliklari.gov.tr/TR,43336/muze-istatistikleri.html>

Turizmde Arz

(Tarihsel Çekicilikler)

Tarihsel Çekicilikler

Tarihsel kaynaklar, geçmiş uygarlıkların ve geçmiş çağların yaşayan fiziksel kalıntılarıdır. Bunlar arasında mimari, coğrafi görünüm ve arkeolojik özellikler kadar, geçmişten bu yana gelen, günlük yaşam için önemi olan unsurlar da yer alır. Önemli tarihsel, dini ya da mitolojik olaylar da, bunların meydana geldikleri yerler de tümüyle değişmiş ya da geçmişten hiçbir kanıt kalmamış olsa bile tarihsel kaynaklar olarak kabul edilebilirler.

Tarihsel Çekicilikler

Tarihsel kaynaklar, çeşitli nedenlerle turistler tarafından çekici bulunurlar. Geçmişte yaşamış uygarlıkların kalıntıları ve o dönemde yaşayan insanların, makinelerin olmadığı devirlerde vardıkları teknolojik düzey turistleri etkileyebilmektedir.

Örneğin:

- *4500 yıl önce inşa edilmiş Mısır Piramitleri*
- *15.-16. yüzyıllardan kalma İnka şehirleri*
- *Roma kentleri*
- *Neolitik yerleşmeler*
- *Hitit dönemi yerleşmeleri*
- *Bizans, Selçuklu, Osmanlı yerleşmeleri ve yapıları....*

Tarihsel çekicilikler

Antik Yerleşmeler

Tarihi kentler

UNESCO Dünya
Mirası Alanları

Mimari

Anıtsal Yapılar ve Semboller

Antik Yerleşmeler ve Mimari

Tarihi kentler

Anıtsal Yapılar ve Semboller

Müzik

NEUJAHRSKONZERT
NEW YEAR'S CONCERT
2013 FRANZ WELSER-MÖST
VIENNA PHILHARMONIC

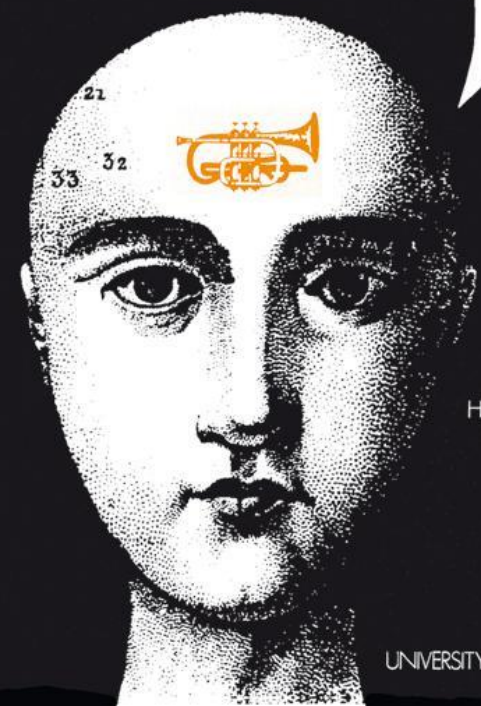

Festivaller

FESTIVAL INTERNATIONAL DE JAZZ

MONTREUX SUISSE-SCHWEIZ
SWITZERLAND
17-21 JUIN 1970

10 CONCERTS
JAM-SESSIONS
JAZZ FILMS
RECORDS
SLIDES/PHOTOS
14 ORCHESTRES EUROPEENS
14 EUROPEAN BANDS

&

BENNY BAILEY
CHICKEN SHACK
CHAMPION JACK DUPREE
BILL EVANS
ART FARMER
FOURTH WAY
DEXTER GORDON
SON HAUSE
KENT STATE UNIVERSITY LAB BAND
YUSEF LATEEF
JUNIOR MANCE
HERBIE MANIN & THE FAMILY OF MANIN
MIT INVITATIONAL UNIVERSITY BAND
GERRY MULLIGAN
NORTH TEXAS LAB BAND
SANTANA
TOM SCOTT
ALAN SKIDMORE & THE EVIL
SPONTANEOUS MUSIC ENSEMBLE
STONE THE CROWS
CLARK TERRY
LEON THOMAS
UNIVERSITY OF TEXAS AT ARLINGTON LAB BAND
TONY WILLIAMS LIFETIME

44th Montreux Jazz
Festival
July 02-17, 2010

20

akbank
CAZ
festivali

20 yıldır şehrin sesi
23 Eylül - 12 Ekim 2010

AKBANK

sizin için

25. Uluslararası İzmir Festivali
www.izmirfestivali.org.tr

festivalsizi
çağırıyor

25
İZMİR KULTÜR SANAT VE ÇEVRE YAKINI
www.iksev.org

25
İZMİR KULTÜR SANAT VE ÇEVRE YAKINI
www.iksev.org

Philharmonia Orkestrası
ESAP-EKKA SALONEN, şef
GÜLSİN ONAY, piyano

Philharmonia Program
Modest Mussorgsky Çıplak Dağda Bir Gece (Orijinal versiyon)
Ulvi Cemal Erkin Piyano Konçertosu
Allegro, Andante, Scherzo, Andante - Allegro

Ara
Louis HectorBerlioz Fantastik Senfoni, Op. 14
I. Hülyalar, tutkular (Rêveries - Passions).
II. Bir balo (Un bal)
III. Kar salması (Schneechauchamps)
IV. Daraçama gidisi (Marcheausupplice)
V. Bir sebit gecesi dışı (Songes/unenuit de sabbat)

philharmonia
orchestra
LONDON

T.C. Başbakanlık
Tanıtma Fonu Kurulu
Kalkınma

Ezracıbaşı

Turizmde Arz: Kültürel ekicilikler

UNESCO Dünya Mirası Alanları

Tarihsel çekicilikler

Antik Yerleşmeler

Tarihi kentler

UNESCO Dünya
Mirası Alanları

Mimari

Anıtsal Yapılar ve Semboller

UNITED NATIONS EDUCATIONAL, SCIENTIFIC
AND CULTURAL ORGANISATION

CONVENTION CONCERNING THE
PROTECTION OF THE WORLD CULTURAL
AND NATURAL HERITAGE

Adopted by the General Conference at its seventeenth session
Paris, 16 november 1972

English Text

• Dünyanın birçok köşesinde evrensel değer taşıyan doğal ve kültürel varlıkların insan eliyle ve doğal nedenlerle zarar görmesi ve yok olması nedeniyle UNESCO tarafından *“Dünya Mirası Konvansiyonu”* olarak bilinen uluslararası sözleşme hazırlanmıştır (UNESCO, 1972).

• Bugüne kadar 192 ülke sözleşmeye taraf olmuştur.

• **Türkiye Sözleşmeyi 1983 yılında imzalamıştır.**

UNESCO Dünya Mirası

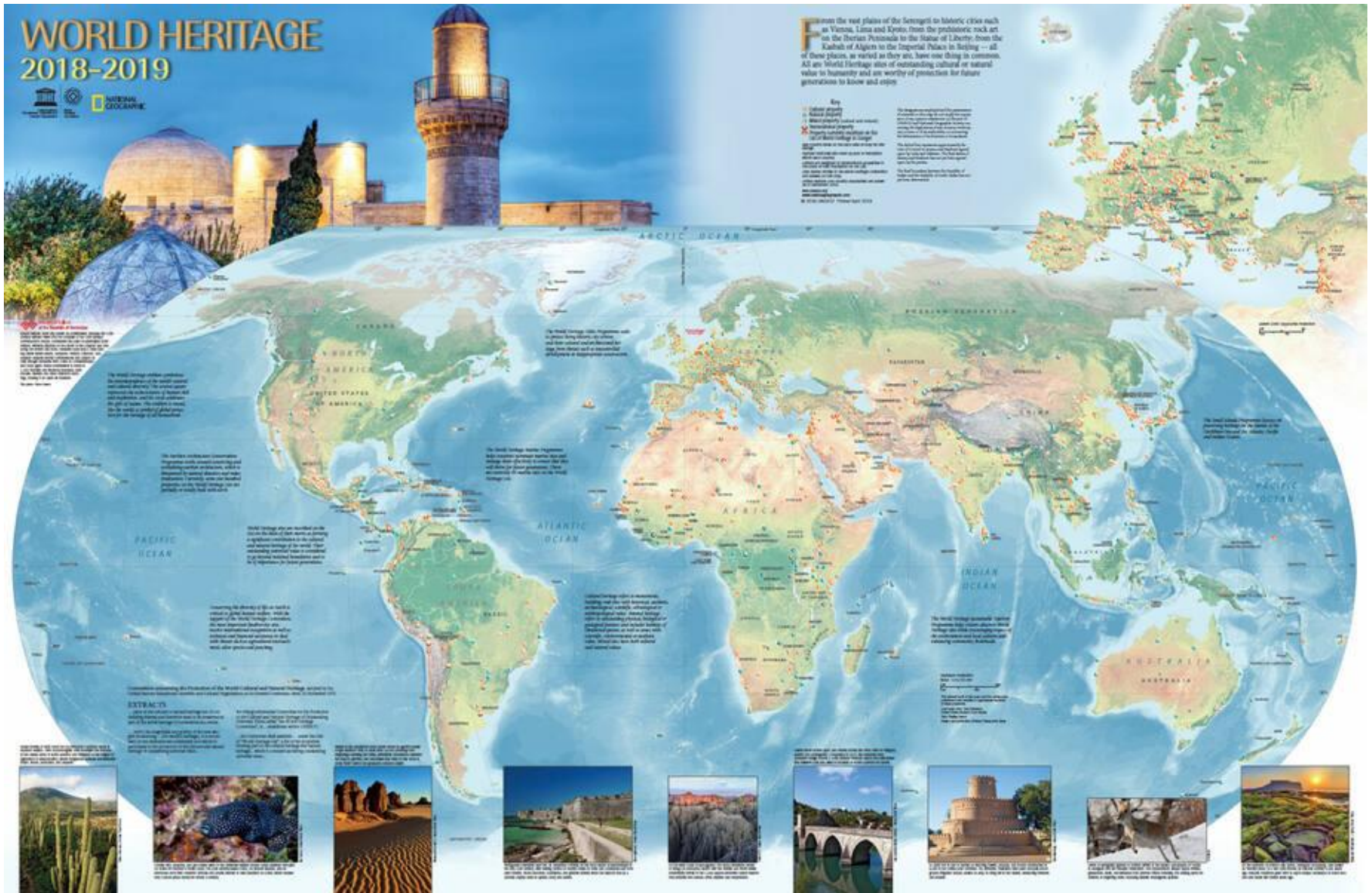
Uluslararası sözleşme kapsamında, bu sözleşmeye taraf olan ülkelerde bulunan kültürel ve doğal miras niteliğine sahip alanların korunması için ağdaş bilimsel yöntemlere dayalı ve kalıcı bir ortak koruma sistemi oluşturması yoluyla önlemler almak ve bunun devamlılığını sağlamaktır.

Dünyada ve Türkiye’de “Dünya Mirası”

UNESCO Dünya Mirası Listesi (2020)

Dünya Mirasının Türü	Sayı
Kültürel	869
Doğal	213
Karışık sit (doğal-kültürel)	39
Toplam	1121

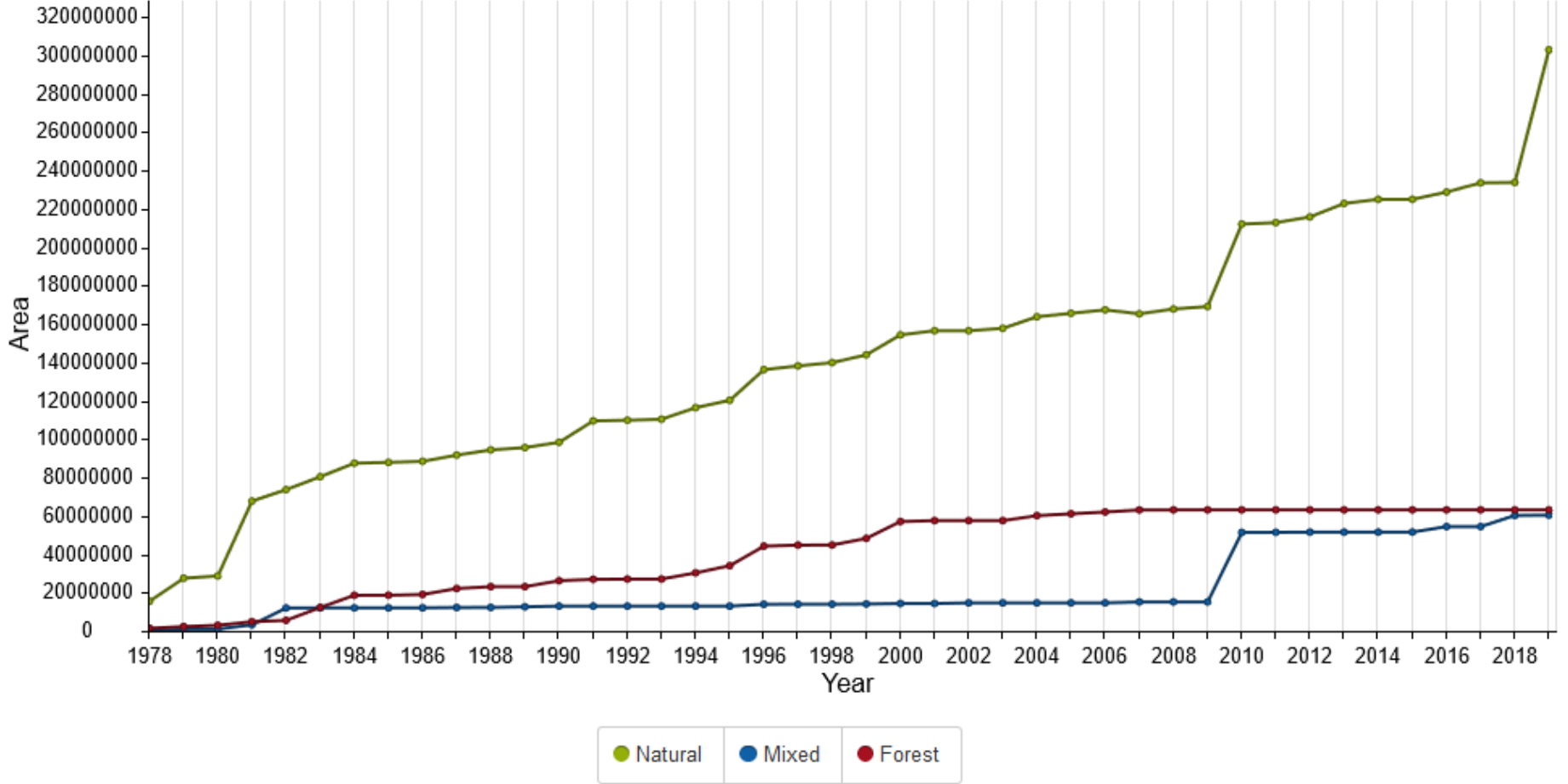

Kaynak: <https://whc.unesco.org/en/map/>

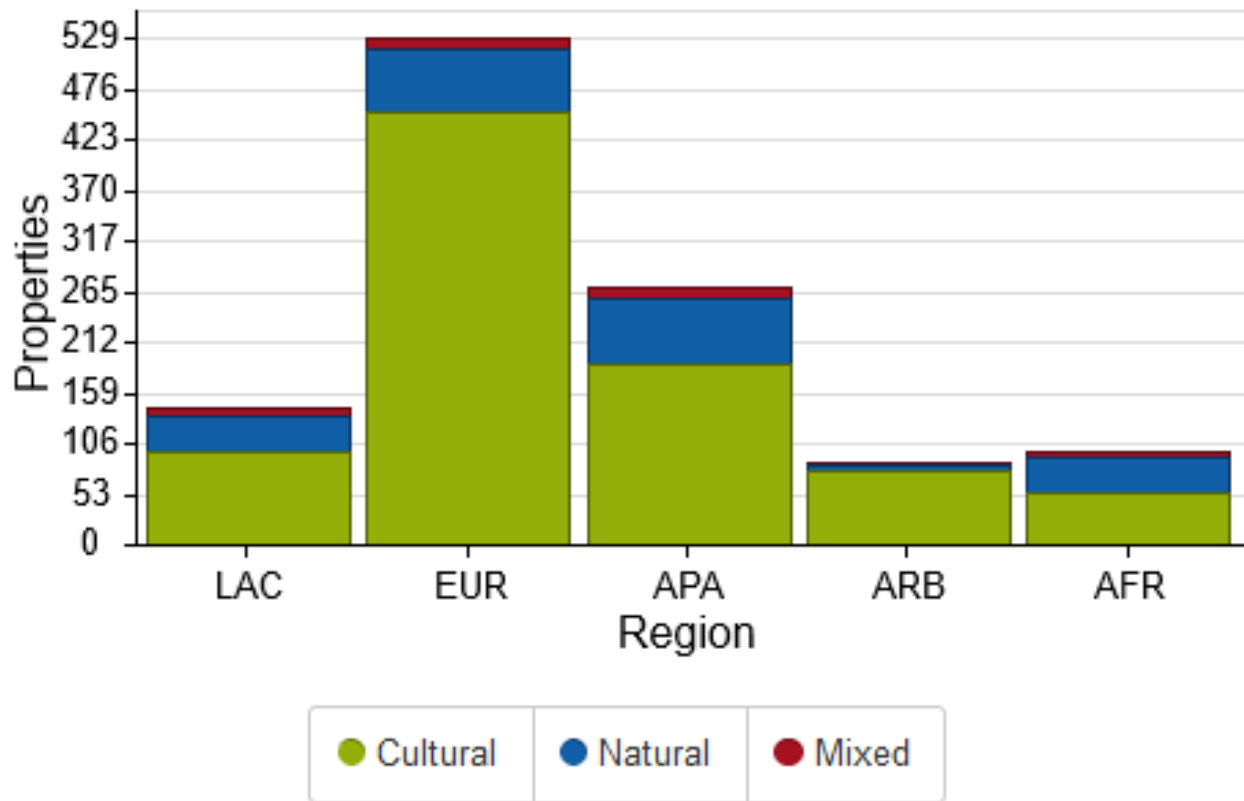

UNESCO Dünya Mirasının Alansal Gelişimi

Kaynak: <https://whc.unesco.org/en/list/stat>

UNESCO Dünya Mirasının Bölgesel Dağılımı

Türkiye'deki Dünya Mirası ve Özellikleri (2019)

Sayı	Dünya Mirası	Yıl	Türü	İl
1	İstanbul'un Tarihi Alanları	1985	Kültürel	İstanbul
2	Göreme Milli Parkı Kapadokya Kayalık Sitleri	1985	Karışık	Nevşehir/ Kayseri
3	Divriği Ulu Camii ve Şifahanesi	1985	Kültürel	Sivas
4	Hattuşa: Hitit Başkenti	1986	Kültürel	Çorum
5	Nemrut Dağı	1987	Kültürel	Adıyaman
6	Hierapolis- Pamukkale	1988	Karışık	Denizli
7	Xanthos - Letoon	1988	Kültürel	Antalya/Muğla
8	Safranbolu Kenti	1994	Kültürel	Karabük
9	Troya Arkeolojik Siti	1998	Kültürel	Çanakkale
10	Selimiye Camii	2011	Kültürel	Edirne
11	Çatalhöyük Neolitik Yerleşmesi	2012	Kültürel	Konya
12	Bursa-Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu	2014	Kültürel	Bursa
13	Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı	2014	Kültürel	İzmir
14	Diyarbakır Surları ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı	2015	Kültürel	Diyarbakır
15	Efes	2015	Kültürel	İzmir
16	Ani Arkeolojik Alanı	2016	Kültürel	Kars
17	Aphrodisias	2017	Kültürel	Aydın
18	Göbeklitepe	2018	Kültürel	Şanlıurfa

Kaynakça

- Ceylan, S., Somuncu, M. 2016. Kültür Turizmi Alanlarında Turizmin Çeşitlendirilmesine Eleştirel Bir Bakış: Safranbolu UNESCO Dünya Miras Alanı, *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, 1 (1): 53-64.
- Doğaner, S. 2001. *Türkiye Turizm Coğrafyası*, Çantay Kitabevi, İstanbul.
- Güney, İ., Somuncu, M. 2017. Coğrafyacıların Turizm Disiplinine Akademik Katkıları: “Annals of Tourism Research” Dergisi Üzerinden Betimsel Bir Analiz, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 10(54), 453-462.
- Güney, İ., Somuncu, M. 2017. *Turizm Alanlarının Yaşam Döngüsü Üzerine Bir Araştırma: Kuşadası Örneği*, Lambert Academic Publishing.
- Güney, İ., Somuncu, M. 2018. Kuşadası İlçesi’nde Turizmin Yaşam Döngüsü: Mekânsal ve Toplumsal Öğeler Üzerinden Bir Değerlendirme, *Türk Coğrafya Dergisi*, 71:101-116.
- Hall, C.M. and Page, S.J. 2014. *The Geography of Tourism and Recreation Environmet, Place and Space*, Routledge, London and New York.
- İçöz, O. (Ed.). 2007. *Genel Turizm: Turizmde Temel Kavramlar ve İlkeler*, Turhan Kitabevi, Ankara.
- İçöz, O., Var, T., İlhan, İ. 2002. *Turizm Planlaması*, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Karaküçük, S. 2005. *Rekreasyon: Boş Zamanları Değerlendirme*, Gazi Kitabevi, Ankara.
- Kozak,N., vd. 2019. Genel Turizm: İlkeler, Kavramlar, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Okuyucu, A., Somuncu, M. 2012. Kültürel Mirasın Korunması ve Turizm Amaçlı Kullanılmasında Yerel Halkın Algı ve Tutumlarının Belirlenmesi: Osmaneli İlçe Merkezi Örneği, *Ankara Üniversitesi Çevre Bilimleri Dergisi*, 4(1):37-51.
- Okuyucu, A., Somuncu, M. 2014. Türkiye’de İnanç Turizmi: Bugünkü Durum, Sorunlar ve Gelecek, İçinde: Bilim, Y., Özer, Ö., (Ed.), *İnanç Turizmi: Seçme Konular*, Çizgi Kitabevi Yayınları, Konya, 11-46.

Kaynakça

- Okuyucu, A., Somuncu, M. 2015. Yalova-Çınarcık'taki İkinci Konutların Ekonomik Etkilerinin Değerlendirilmesi, *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 13(2), 139-159.
- Okuyucu, A., Somuncu, M. 2016. İkinci Konut Sahipliliğinde Motivasyon, Sosyo-Demografik Özellikler ve Seyahat Karakteristikleri Arasındaki İlişkiler: Yalova-Çınarcık Örneği, *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 14(1), 39-56.
- Okuyucu, A., Somuncu, M. 2017. İkinci Konutların Sosyo-Kültürel Etkilerine Yönelik Yerel Halkın Tutumları: Yalova-Çınarcık Örneği, *Anatolia Turizm Araştırmaları Dergisi*, 28(2), 257-268.
- Okuyucu, A., Somuncu, M. 2018. 1990-2015 Yılları Arasında Türkiye'ye Yönelik Uluslararası Turizm Hareketlerindeki Değişim, *Türk Coğrafya Dergisi*, 71:7-13.
- Özgüç, N. 2015. Turizm Coğrafyası: Özellikler ve Bölgeler, Çantay Kitabevi, İstanbul.
- Somuncu, M. 2002. 2002 Dünya Dağlar Yılında Dünyada ve Türkiye'de Dağ Turizmi, *II. Turizm Şurası Bildirileri*, I. Cilt, Ankara, 185-192.
- Somuncu, M. 2003. Türkiye'de Koruma Altındaki Dağlık Alanlarda Turizm/Rekreasyon ve Çevre Etkileşimi: Aladağlar ve Kaçkar Dağları Milli Parkı Örnekleri, *Coğrafi Çevre Koruma ve Turizm Sempozyumu, Ege Üniversitesi Coğrafya Bölümü Sempozyumları 2*, İzmir, 65-72.
- Somuncu, M. 2004. Dağcılık ve Dağ Turizmindeki İkilem: Ekonomik Yarar ve Ekolojik Bedel, *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 2(1): 1-22.
- Somuncu, M. 2006. Turizmin Kalkınmaya Etkisi ve Türkiye Turizmindeki Bölgesel Farklılıklar", Ankara Üniversitesi Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi *IV. Ulusal Coğrafya Sempozyumu Bildiri Metinleri*, Ankara, 163-177.
- Somuncu, M. 2010. The Dilemma in Turkish highlands: preservation of natural and cultural heritage and tourism development – A case study of the Eastern Black Sea Region, In: Amoéda, R., Lira, S., and Pinherio, C. (Eds.), *Heritage and Sustainable Development*, Vol.1, Portugal, 431-440.

Kaynakça

- Somuncu, M. 2014. Ekoturizm, İçinde: Altun, A. (Ed.), *Turizm ve Tanıtım*, Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi, Erzurum, 8:1-19.
- Somuncu, M. 2014. The Success of the State and Local People in the Development of Sustainable Mountain Tourism in Turkey, In: Debarbieux, B., Oiry Varacca, M., Rudaz, G., Maselli, D., Kohler, T., Jurek, M., (Eds.), *Tourism in Mountain Regions, Hopes, Fears and Realities*, Sustainable Mountain Development Series, Geneva, Switzerland: UNIGE, CDE, SDC, 80-81.
- Somuncu, M. 2016. İklim Değişikliğinin Dünya ve Türkiye Turizmine Etkileri, İçinde: *Küresel İklim Değişikliği ve Etkileri*, Somuncu, M., (Ed)., Türkiye Çevre Vakfı Yayını, Yayın No: 191, Ankara, 157-182.
- Somuncu, M. 2016. Tourism and the Commodification of Cultural Heritage in the Eastern Black Sea Mountains, Turkey, In: Koulov, B., Zhelezov, G. (Eds.), *Sustainable Mountain Regions: Challenges and Perspectives in Southeastern Europe*, Springer, London-New York, 243-255.
- Somuncu, M. 2018. İklim Değişikliği Türkiye Turizmi için Bir Tehdit mi, Bir Fırsat mı? *TÜCAUM 30. Yıl Uluslararası Coğrafya Sempozyumu, 3-6 Ekim 2018, Bildiriler Kitabı*, Ankara, 748-771.
- Somuncu, M., Işık, D. 2012. Erciyes Dağı'nın Rekreasyon Alanı Olarak Kayseri Kenti İçin Önemi ve Dağın Sosyo-kültürel Yaşam Üzerindeki Etkileri. İçinde: Asiliskender, B., Ceylan, B, Tozoğlu, A.E. (Ed.), *Kayseri'nin Yirminci Yüzyılı: Mimarlık, Kent Tarihi ve Kültürü* Abdullah Gül Üniversitesi Yayınları, Kayseri, 225-251.
- Somuncu, M., Okuyucu, A., Altundal Öncü, M. 2019. Second Home Tourism in the Eastern Black Sea Region of Turkey: Development Issue and Mobility Pattern, *Ankara University Journal of Environmental Sciences*, 7(2): 63-82.
- Somuncu, M., Yılmaz, M. 2006. Rize İlinde Yayla-Dağ Turizminin Gelişimi ve Yöredeki Ekonomik, Kültürel, Ekolojik Etkileri”, *1. Rize Sempozyumu*, Rize, 208-216.

Kaynakça

Somuncu, M., Yiğit, T. 2008. Göreme Milli Parkı ve Kapadokya Kayalık Sitleri Dünya Mirası Alanındaki Turizmin Sürdürülebilirlik Perspektifinden Değerlendirilmesi, Ankara Üniversitesi Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi *V. Ulusal Coğrafya Sempozyumu Bildiri Metinleri*, Ankara, 387-402.

UNWTO.2019. World Tourism Organization, *UNWTO Tourism Highlights 2019 Edition*.

Varnacı Uzun, F., Somuncu, M. 2012. Ihlara Vadisi'ni Ziyaret Eden Turistlerin Yerel Halkın Turizme Katılımına İlişkin Görüşleri, *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14(22):113-118.

Varnacı Uzun, F., Somuncu, M. 2014. Ihlara Vadisi'ndeki Turizm Faaliyetlerine ve Alanın Korunmasına İlişkin Turist Görüşlerinin Analizi, *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 517-542.

Varnacı Uzun, F., Somuncu, M. 2015. Evaluation of the Sustainability of Tourism in Ihlara Valley and Suggestions, *European Journal of Sustainable Development*, 4 (2): 165-174.

Williams, S., Lew, A.A. 2015. *Tourism Geography: Critical Understanding of Place, Space and Experience*, Routledge, London and New York.